ANS-ORT-02 · ETKİNLİK 2

Göndermeden Önce DÜŞÜN

Beş soruluk kontrol listesiyle mesaj yeniden yazma atölyesi

Etkinlik Adı	Göndermeden Önce DÜŞÜN (ANS-ORT-02)
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım	7. Sınıf · 26 — Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir.
Sınıf Düzeyi	7. sınıf (tüm ortaokul sınıflarına uyarlanabilir)
Süre	40 dk (bir ders saati)
Araç-Gereçler	• Çalışma Kâğıdı 1: DÜŞÜN kontrol listesi ve Ekran Sözüm (her öğrenciye bir kopya) • Çalışma Kâğıdı 2: Mesaj yeniden yazma tablosu (her ikiliye bir kopya) • Tahta ve tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	• Çalışma kâğıtlarını çoğaltın. • Tahtaya konunun tanımını yazın: "Akran nezaketi; arkadaşlarımıza yüz yüze ve çevrim içi ortamda değer verdiğimizi küçük davranışlarla göstermektir. Siber zorbalık ise dijital araçlarla (mesaj, sosyal medya, oyun, grup sohbeti) bir kişiye tekrarlayan ve kasıtlı biçimde zarar verilmesidir: alay etme, dışlama, utandırıcı paylaşım, tehdit, kimliğe bürünme." • Tahtaya DÜŞÜN kısaltmasını dikey olarak yazın: D · Ü · Ş · Ü · N.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. **Giriş (5 dk).** Sınıfa sorun: "Yazdığınız bir mesaj hiç yanlış anlaşıldı mı?" Yazılı mesajda ses tonu, yüz ifadesi ve beden dili olmadığını; bu yüzden aynı cümlenin farklı anlaşılabileceğini konuşun. 2. **DÜŞÜN listesi (7 dk).** Çalışma Kâğıdı 1'i dağıtın ve beş soruyu açıklayın: D — Doğru mu? Ü — Üzer mi? Ş — Şaka herkes için mi şaka? Ü — Üçüncü kişiler görse sorun olur mu? N — Nazik mi? Gönderilen bir mesajın ekran görüntüsüyle kalıcı olabileceğini hatırlatın. 3. **Yeniden yazma (15 dk).** Öğrenciler ikili çalışır. Çalışma Kâğıdı 2'deki altı mesajı DÜŞÜN sorularıyla değerlendirir; her mesajı nazik ve açık bir biçimde yeniden yazar ya da "Göndermem" kararı verir. 4. **Paylaşım (8 dk).** Gönüllü ikililer bir mesajın ilk ve yeni hâlini okur. Sorular: "Hangi soru sizi en çok durdurdu?", "3 numaralı mesajda yeniden yazmak mı, hiç göndermemek mi daha doğru?", "Kızgınken mesaj yazmadan önce ne yapılabilir?" 5. **Ekran Sözüm (3 dk).** Öğrenciler Çalışma Kâğıdı 1'in alt bölümünde kendi ekran sözlerini doldurur: mesaj saatleri, kızgınken bekleme süresi, grup sohbetinde dikkat edecekleri bir kural.

	6. **Kapanış (2 dk).** Şu mesajla bitirin: "Göndermeden önce DÜŞÜN. Ekranda da nazik ol."
Kazanımın Değerlendirilmesi	• Yeniden yazılan mesajlarda öğrencilerin DÜŞÜN sorularını uygulayıp kırıcı, dışlayıcı ya da izinsiz paylaşım içeren ifadeleri değiştirebildiği incelenir. • Ekran Sözüm bölümünde öğrencilerin bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetmeye yönelik en az iki somut kural yazıp yazmadığı gözlenir. • Kapanışta sınıfa sorulur: "Kızgınken mesaj yazmadan önce ne yapacaksın?"
Uygulayıcıya Not	**Tartışma anahtarı:** 1 aşağılayıcı (Üzer mi?, Nazik mi?); 2 izinsiz ve alaycı paylaşım (Üçüncü kişiler?, Şaka herkes için mi?) — en doğrusu göndermemek; 3 dışlama (Üzer mi?); 4 büyük harf ve ünlemler bağırma gibi algılanır; 5 iletişim saati ve ısrar; 6 kısa yanıtlar soğuk algılanabilir. Tek bir "doğru yeniden yazım" yoktur. • Öğrencilerden gerçek mesaj, kişi ya da uygulama adı paylaşmamaları istenir. • Kendini yönetme yasak listesi olarak değil, kişinin kendi seçtiği kurallar olarak çerçevelenir. • Etkinlik sırasında ya da sonrasında bir öğrencinin risk altında olabileceğini fark ederseniz öğrenciyi sınıf önünde sorgulamayın; okul rehberlik servisi ve okul idaresiyle iş birliği yaparak kurum prosedürünü izleyin.
Çalışma Kâğıdı	Çalışma Kâğıdı 1: DÜŞÜN ve Ekran Sözüm · Çalışma Kâğıdı 2: Mesajı Yeniden Yaz (sonraki sayfalarda)

ÇALIŞMA KÂĞIDI 1 · ANS-ORT-02

DÜŞÜN ve Ekran Sözüm

Harf	Soru	Kendime sorarım
D	Doğru mu?	Emin olmadığım bir şeyi yaymıyorum.
Ü	Üzer mi?	Okuyan kişi kırılır mı?
Ş	Şaka herkes için mi şaka?	Hedef alınan kişi de güler mi?
Ü	Üçüncü kişiler görse?	Ekran görüntüsü alınıp yayılsa sorun olur mu?
N	Nazik mi?	Yüz yüze de böyle söyler miydim?

Ekran Sözüm

Bu kâğıt sana aittir ve toplanmayacak.

Konu	Benim kuralım
Mesaj saatlerim. Mesaj göndermediğim saatler…	
Kızgınken. Mesaj yazmadan önce … dakika beklerim.	
Grup sohbetinde. Dikkat edeceğim bir kural…	
Rahatsız olursam. Kaydeder, engeller, bildirir ve … söylerim.	

ÇALIŞMA KÂĞIDI 2 · ANS-ORT-02

Mesajı Yeniden Yaz

Her mesajı DÜŞÜN sorularıyla değerlendirin. Takıldığınız harfleri işaretleyin, sonra mesajı nazik ve açık biçimde yeniden yazın ya da "Göndermem" yazın.

#	İlk hâli	Takıldığı harfler	Yeni hâli / Göndermem
1	"Sen hiç doğru bir şey söyler misin zaten?"	D Ü Ş Ü N	
2	"Grubun fotoğrafını attım, en sağdakine bakın, çok komik çıkmış!"	D Ü Ş Ü N	
3	"Bu akşamki maça seni çağırmıyoruz, anlarsın ya."	D Ü Ş Ü N	
4	"ÖDEVİ YİNE SEN YAPMADIN, HER ŞEYİ BİZ YAPIYORUZ!!!"	D Ü Ş Ü N	
5	(Gece 23.50) "Uyanık mısın? Uyanık mısın? Cevap ver!"	D Ü Ş Ü N	
6	"Tamam." (Arkadaşının uzun mesajına verilen tek yanıt)	D Ü Ş Ü N	

Hatırla: Göndermeden önce DÜŞÜN.